

Základní škola Svitávka,
příspěvková
organizace,
okres Blansko

✉ kontakt@zssvitavka.cz

☎ +420 516 471 289

🌐 <https://www.zssvitavka.cz/cs/>

Školní preventivní strategie

2025–2029

Sociální a jiné okolí školy

Městys Svitávka má necelých dva tisíce obyvatel. Žáci naší školy jsou místní, ale i dojíždějící z okolních vesnic. Naši školu navštěvuje také několik žáků z Ukrajiny.

V oblasti prevence a řešení sociálně patologických jevů naše škola spolupracuje především s PPP Boskovice, ELIM Letovice, OSPOD či Policií ČR.

Dále využíváme programů různých organizací, např. Etické dílny, Vstupy do škol, MP Education.

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení.

Primární prevence rizikového chování u žáků je zaměřena prioritně na:

a) předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,

- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování,

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- traumatických zážitků – domácího násilí, šikanování, násilného chování
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování výchovy dítěte,
- experimentování s návykovými látkami (legální a nelegální návykové látky)
- rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Nárůst různého rizikového chování včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní

školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Hlavní aktivity školní preventivní strategie

- odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce, skupiny dětí a mládeže, zaměřených na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže
- spolupráce při zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy.

Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytuje, se službami specializovaných zařízení.

Cíle školní preventivní strategie

a) dlouhodobé

- rozvoj a podpora sociálních kompetencí žáků
- vzdělávání školního metodika prevence, financování projektů primární prevence
- osvěta v oblasti možnosti využít poradenských služeb školy v oblasti prevence

b) střednědobé

- zapojování rodin do života škol
- vytváření a distribuce metodických materiálů pedagogům i zákonným zástupcům

c) krátkodobé

- zmapování potřeb v oblasti primární prevence
- spolupráce s TU

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je žák odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, cizinci či mimořádně nadaným.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým v oblasti rizikového chování, podporu třídních kolektivů. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence.

Do systému preventivní strategie spadá i cílová skupina zákonných zástupců. Forma preventivních aktivit je zaměřena na zapojení do aktivit školy, budování pozitivního klimatu školy ve spolupráci s pedagogy a vedením školy. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů žáků ve třídách, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

Personální zajištění prevence

Výchovný poradce

- evidence dětí s IVP, evidence integrovaných žáků,
- pomoc při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů,
- spolupráce s PPP, SPC,
- spolupráce se školní speciální pedagožkou při práci s integrovanými dětmi a s dětmi s IVP, monitoring žáků,
- řešení specifických výchovných problémů, konzultační činnost,
- spolupráce s ostatními pedagogy, předávání informací, podnětů aj.

Školní metodik prevence

- výběr programů pro školu zaměřených na specifickou i nespecifickou primární prevenci,
- seznámení se s výsledky mapování vztahů v třídních kolektivech,
- nabídka programů a přednášek s tematikou primární prevence třídním učitelům a zabezpečení těchto programů,
- poskytnutí materiálů s odbornými informacemi o dané problematice všem učitelům,
- konzultace a spolupráce s ostatními pedagogy.

Speciální pedagog

- monitoring žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- individuální podpora těchto žáků na základě doporučení PPP, SPC a třídních učitelů,
- konzultace a spolupráce s ostatními pedagogy.

Ředitelství školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod. Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá preventista sociálně

patologických jevů jmenovaný ředitelem školy. V rámci své činnosti připravuje za spolupráce ostatních pedagogů Preventivní program školy a jeho realizaci na škole. O programu a práci metodika prevence jsou žáci informováni na třídnických hodinách. PPŠ je k dispozici ve sborovně, ředitelně, u metodika prevence a na webových stránkách. Koordinátor spolupracuje s učiteli, dále s PPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání, elektronického systému školy a dalších možností komunikace.

Podrobné informace týkající se prevence rizikového chování (viz Preventivní program školy).